

Orgaanisten jätteiden, lietteiden ja sivutuotteiden peltokäytön hyödyntämisen mahdollisuudet uudistuvassa lainsäädäntökehikossa – työpajan tulokset

Sisällys

Alkusanat	1
Keskeisimmät toimenpiteet: lainsäädännön nykytila sekä uudistuvan lainsäädännön mukanaan tuomat muutokset.....	2
Lainsäädäntö & politiikka	2
Rahoitus.....	3
Muut tekijät	4
Suosituksset	6
Suositukset vuosille 2020-2023	6
Suositukset vuosille 2024-2030	8
Lisätietoa	9

Alkusanat

Tässä yhteenvedossa kerrotaan 4.9.2020 pidetyn työpajan tuloksista. Työpaja järjestettiin Teams-järjestelmällä virtuaalisesti. Työpajaan osallistui 54 asiantuntijaa. Työpajassa arvioitiin sivutuotteiden hyödyntämistä koskevan lainsäädännön nykytilaa sekä uudistuvan lainsäädännön mukanaan tuomia muutoksia, ja esitettiin suosituksia ravinteiden kierrätyksen edistämiseksi (katso kuva 1.)

Kuva 1: Työpajassa työstetyt kysymykset

Keskeisimmät toimenpiteet: lainsäädännön nykytila sekä uudistuvan lainsäädännön mukanaan tuomat muutokset

Työpajassa arvioitiin sivutuotteiden hyödyntämistä koskevan lainsäädännön nykytilaa sekä uudistuvan lainsäädännön mukanaan tuomista muutoksia. Työpajassa tunnistettiin kaikkiaan 103 toimenpidettä (lainsäädäntö, rahoitus muut), joilla on vaikutusta orgaanisista jätteistä, lietteistä ja sivutuotteista valmistettujen kierrätyslannoitevalmisteiden peltokäytön hyödyntämisen **nyt ja tuulevaisuudessa** (2020-2023). Toimenpiteistä 31 liittyi rahoitukseen, 41 lainsäädäntöön/politiikkaan ja 31 muihin tekijöihin.

Työpajassa toimenpiteitä tarkasteltiin kierrätyslannoitteen koko arvoketjulta seuraavasti (kts. kuva 1.): raaka-aineet, lannoitevalmistuksen perusprosessit, esi- ja jälkikäsittely, jatkojalostus sekä markkinointi ja käyttö. Lähes puolet työpajassa kartoitetuista toimenpiteistä liittyy (48 kpl) liittyy kierrätyslannoitteiden käyttöön ja markkinointiin, mutta useita toimenpiteitä liittyy myös raaka-aineisiin (23) ja perusprosessiin (20). Esi- ja jälkikäsittelyä ja jatkojalostusta koskevia toimenpiteitä ei ollut lukumääräisesti niin kattavaa joukkoa.

Kuva 2: Kierrätyslannoitteen elinkaaren ja arvoketjun vaiheet

Lainsäädäntö & politiikka

Raaka-aineiden osalta keskeisin säädös on jätelainsäädäntö sekä sen EoW-asiat (end of waste = jätteeksi päätyminen) ja sivutuotteita koskevat kohdat. *Raaka-ainepäässä* myös uusiutuvan energian direktiivi tunnistettiin tärkeäksi erityisesti biokaasulaitosten kohdalla, koska sillä on vaikutusta peltobiomassan alkuperään, biokaasulaitoksen CO₂-päästövähennykseen sekä vaikutuksia ylipäättänsä polttoaineen valmistukseen käytettävien syötteiden saatavuuteen. Lainsäädännöllä on vaikutusta myös syötteiden vaihtoehtoisiin käsittelyvaihtoehtoihin kuten polttoon. Työpajassa tunnistettiin, että raaka-ainehuollon osalta haasteita toimialalle luo mm. hajaantunut sääntely, epäyhteneväinen termistö (esim. sivutuote on määritely sekä sivutuoteasetuksessa että jätelaissa) ja lannoitteita koskevien EU-säädösten toimeenpanon vaikeus kansalliseen lainsäädäntöön. Lainsäädäntö toimii siten, että neitseellisten raaka-aineiden käyttö on usein byrokraattisesti helpompaa kuin sivutuotteiden ja jätteiden.

Kierrätyslannoitevalmistuksen kannalta lannoitelainsäädännön mukainen laitoshyväksyntä ja omavalvonta sekä ympäristösuojelulain mukaista ympäristölupaa pidettiin keskeisinä lainsäädännöllisinä toimenpiteinä, jotka vaikuttavat kierrätyslannoitteisiin. Työpajassa arvioitiin, että laitoshyväksyntä ja omavalvonta ovat kierrätyslannoitteiden kohdalla toimivia menettelyitä, ja ne arvioitiin SWOT-analysissä mahdollisuutena. Ympäristöluvan kehitysnäkymiin arviointiin sen sijaan liittyvän huolia/uhkia. Luomulainsäädännössä tunnistettiin kankeutta kierrätyslannoitteiden kohdalla. *Työpajassa arviointiin*, että lannoitelainsäädännön

vaatimukset lannoitteiden käyttökohteille ja erilaiset prosessointivelvoitteet vaikuttavat vahvasti *esi- ja jälkikäsitteilyyn*.

Työpajassa tunnistettiin, että lannoite- ja jätelainsäädännöt ovat keskeisimpiä lainsäädännöllisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat kierrätyslannoitteiden *peltokäyttöön*. Työpajatulosten pohjalta voi sanoa, että molemmat säädökset mahdollistavat kierrätyslannoitteiden käytön, mutta kummatkin arviointiin SWOT-analyysissa olevan kierrätyslannoitteiden heikkouksia. Peltokäyttöön arvioitiin vaikuttavan myös nitraattidirektiivi ja kemikaaliturvallisuuden velvoitteet (REACH, CLP) sekä ympäristötukiehdot, jotka vaikuttavat niin lainsäädännöllisesti kuin rahoituksen kautta.

Rahoitus

Erilaiset rahoitusinstrumentit ovat tärkeässä roolissa kierrätyslannoitteiden valmistuksessa ja kehittämisessä. Vaikka toimialalla on jo nyt käytössä useita erilaisia rahoitus- ja tuki-instrumentteja, niin niitä olisi edelleen tarpeen monipuolistaa. Uusia tukimuotoja, kuten parhaillaan valmisteilla oleva lantatuki/ravinnekiertokorvaus tms., pidettiin toimialalle hyvä mahdollisuutena. Tukia maataloussyötteiden prosessoijille pidettiin tärkeinä, koska lannasta ei makseta porttimaksua. Näitä uusia tukimuotoja pidettiin työpajatulosten perusteella tärkeinä myös buustaamaan kierrätyslannoitetuotteiden *jatkojalostusta*. Tulevaisuudessa investointirahaa voi tulla myös EU:n kestävän rahoituksen luokittelujärjestelmän kautta, arvioitiin työpajassa.

Lisäksi työpajassa tunnistettiin uusia taloudellisia instrumentteja, joita voitaisiin hyödyntää kierrätyslannoitteiden käytön edistämiseksi kuten alempi arvonlisäverokanta, lannoitevero, vaikuttavuusinvestoinnit sekä lantatuki/ravinnekiertokorvaus. Näillä voitaisiin parantaa kierrätyslannoitteiden hintakilpailukykyä tavanomaisiin lannoitteisiin verrattuna sekä parantaa valmistuksen kannattavuutta. Myös erilaiset pilottihankkeiden rahoittamiset saivat työpajassa kannatusta. Työpajassa tunnistettiin myös, että on tärkeää kehittää koko arvoketjun maksukykyä.

Rahoituksen osalta tunnistettiin kirjava joukko erilaisia tukimuotoja seuraavasti:

- Mahdollinen lantatuki Ravinteiden kierrätystuki / ravinnekiertokorvaus
- Peltotuet
- Jätteiden vastaanottomaksu
- Energiainvestointituki
- Energiaverotus
- Kiertotalouden investointi- ja kehittämisavustus
- Koehanketuki
- Maatalouden investointituki
- EU:n kestävän rahoituksen luokittelujärjestelmä
- Biokaasulaitosten ja lannankäsittelyn investointituki (HO19)
- Alempi arvonlisäverokanta
- Lannoitevero
- Lietelannan sijoittaminen peltoon
- Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelma
- Vaikuttavuusinvestoinnit
- CAP
- Hiilidioksidivero

Muut tekijät

Työpajassa tunnistettiin, että lainsäädännön ja rahoituksen ohella on joukko monia muita tekijöitä, jotka vaikuttavat kierrätyslannoitteiden peltokäyttöön. Merkittävä osa työpajassa tunnistetuista tekijöistä liittyy nimenomaan kierrätyslannoitteiden käyttöön ja markkinointiin.

Työpajassa pidettiin kierrätyslannoitteiden *käyttäjälähtöisyyttä* tärkeänä asiana, missä yhteydessä valmisteiden käytön helppous ja tuotteiden tasalaatuisuus nousee avainasemaan. On selvää, että jatkojalostaminen vaatii taloudellisia satsauksia, jolloin on tärkeää miettiä sen hintalappua.

Hiiliviljelyn nähtiin tarjoavan mahdollisuuksia kierrätyslannoitteille, mikäli byrokratia vain pysyy kohtuullisena, arviointiin työpajassa. Myös yhteys hiilineutraaleihin elintarvikkeisiin tunnistettiin.

Tällä hetkellä *EoW* ei tuo kilpailuetua kierrätyslannoitteille, vaan pikemminkin sen nähtiin olevan hämmentävä ja sillä nähtiin nyt olevan enemmänkin jätestigmaa ylläpitävä vaikutus kuin myyntiä edistävävaikutus. Toisaalta *EoW*-aseman kirkastamiseen tunnistettiin liittyvän mahdollisuuksia tulevaisuudessa.

Viestinnän ja markkinoinnin kehittämisellä on myös sijaa, missä yhteydessä tuotiin esille tarve selkokiehiselle ja oikea-aikaiselle tiedottamiselle. Koko arvoketjussa tulisi tehdä töitä positiivisen imagon puolesta, arviointiin työpajassa. Maanviljelijöiden käyttäjäkokemusten kautta olisi mahdollista lisätä kierrätyslannoitteiden kiinnostavuutta. Nyt kierrätyslannoitevalmisteiden valmistajien ja maanviljelijöiden välisiä kohtaamisia on verraten vähän.

Elintarvikeketjussa – pelloilta kuluttajalle – on *rajoitteita ja ennakkoluuloja* kierrätyslannoitteisiin liittyen. Usein ne liittyvät erityisesti haitta-ainepitoisuuksiin ja niiden kulkeutumiseen, mikromuovin olemassaoloon sekä puutteelliseen ymmärrykseen tuotteiden eduista. Toisaalta tiukempaa raja-arvoa kadmiumille pidettiin taas mahdollisuutena, sillä se voisi tarjota uusia markkinoita suomalaisille sivuvirroille ja samalla suojella viljelysmaata korkeampia kadmiumpitoisuuksia sisältäviltä lannoitteilta. Ravinteiden painoarvon lisääminen keskustelussa voisi tasapainottaa keskustelua kierrätyslannoitteiden eduksi. Kierrätyslannoitteiden osalta olisi tarvetta riskiperusteisen tarkastelun edistämiseen. Testaus haitta-aineiden ja jäämien osalta, sekä niiden merkittävyyden osoittaminen ja laatu järjestelmän käyttöönotto mainittiin myös mahdollisuuksina kierrätyslannoitteille.

Taulukko 1: Lainsäädäntöön liittyvät toimenpiteet, jotka vaikuttavat orgaanisten jätteen, lietteiden ja sivutuotteiden peltoikäytön hyödyntämisen nykyinen ja tuleva lainsäädäntö- ja rahoituskokonaisuus (keskeisimmät toimenpiteet 2020-2023). Merkittävimmät toimenpiteet näkyvät kuvassa tummemmalla fontilla.

Raaka-aine	Perusprosessi	Esi- & jälkikäsittely	Jatkojalostus	Markkinointi & käyttö
<ul style="list-style-type: none"> - Jätelainsäädäntöön EoW ja sivutuote - Jätelainsäädäntö - RED II (peltohiomassan alkuperä, päästövähennys; vaikutukset raaka-aineiden saatavuuteen) - Lannoitevalmisteasetus - Hajaantunut sääntely, termit eriävät - Lannan/muiden syötteiden vaihtoehtoiset käsittelymahdollisuudet (esim. polton helpottaminen) - Metsäteollisuuden lietteiden hyötykäytön edistäminen - Muutosten vaikeus kansalliseen lainsäädäntöön (EU tasoisessa säätelyssä) - Neitseellisten käyttö helpompaa kuin sivutuotteiden - Ympäristölupa (ohjaava vaikutus) 	<ul style="list-style-type: none"> - Ympäristölupa - Laitoshyväksyntä - Omavalvonta - Laatulannoitejärjestelmä - Luomulainsäädäntö kankea - Puhdistamolietesääntelyssä tulkitahaasteita 	<ul style="list-style-type: none"> - Lannoitelainsäädännön vaatimukset lannoitteille loppukäyttökohteittain - Tyypinimikohtaiset vaatimukset - Prosessointivelvoite 	<ul style="list-style-type: none"> - Ankaran vastuun soveltaminen-poistaminen lainsäädännöstä > "normaali vastuu" - Lanta vs. siitä jalostetut tuotteet, kohtelu mm. nitraattidirektiivissä (struviitti ym) 	<ul style="list-style-type: none"> - Jätelainsäädännön vaatimukset lannoitteille - Lannoitelainsäädännön vaatimukset - Nitraattidirektiivi - REACH ja CLP-velvoitteet tuotteille - Maatalouden ympäristötukiehdot - Puhdistamolietteiden hyödyntäminen EU-tasolla tai kansallisesti - EoW - Jätevesilietetuotteiden mukaan saanti - Kierrätyslannoitteiden raaka-aine merkinnät tuoteselosteissa/markkinoinnissa - MARA/MASA/Ilmoitusmenettely - Puhdistamoliete- samalle viivalle muiden raaka-aineiden kanssa - Ravinneomavaraisuus - Tavoiteltava kierrätyslannoiteosuus myyjälle - Ymmärrys haitta-aineiden kulkeutumisesta - Tiukat cd-rajat tuotteille - Tuotteen myynti irtotavarana mahdolliseksi

Taulukko 2: Rahoitukseen liittyvät toimenpiteet, jotka vaikuttavat orgaanisten jätteen, lietteiden ja sivutuotteiden peltoikäytön hyödyntämisen nykyinen ja tuleva lainsäädäntö- ja rahoituskokonaisuus (keskeisimmät toimenpiteet 2020-2023). Merkittävimmät toimenpiteet näkyvät kuvassa tummemmalla fontilla.

Raaka-aine	Perusprosessi	Esi- & jälkikäsittely	Jatkojalostus	Markkinointi & käyttö
<ul style="list-style-type: none"> - Lantatuki / ravinnekiertokorvaus - Peltotuet - Jätteiden vastaanottomaksu 	<ul style="list-style-type: none"> - Biokaasulaitosten ja lannankäsittelyn investointituki (HO19) - Energiainvestointituki - Energiaverotus - Kiertotalouden investointi- ja kehittämisavustus - Koehanketuki - Maatalouden investointituki - EU:n kestävä rahoituksen luokittelujärjestelmä - Biokaasulaisten energiatuen suuruus ei pitäisi olla riippuva kaasun käytöstä 	<ul style="list-style-type: none"> - Maatalouden investointituki - Kiertotalouden investointi- ja kehittämisavustus - Energiainvestointituki 	<ul style="list-style-type: none"> - Biokaasulaitosten ja lannankäsittelyn investointituki (HO19) - Ravinteiden kierrätystuki - Tukea jalostustekniikan 	<ul style="list-style-type: none"> - Alempi arvonnäköalaverokanta - Lannoitevero - Lietelannan sijoittaminen peltoon - Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelma (t&k-tuki) - Vaikuttavuusinvestoinnit - EU-maatalousrahoituskehys - Hiilidioksidivero - Koko kierrätysketjun maksukyky - Metsäteollisuustuotteet tukikelpoisiksi - Toimialan yhteisten pilotointien kokeilurahoitus - Erilaiset tuet viljelijälle tuotteen käytöstä - Tuotteiden kilpailukyky suhteessa muihin tuotteisiin

Taulukko 3: Muut tekijät, jotka vaikuttavat orgaanisten jätteen, lietteiden ja sivutuotteiden peltokäytön hyödyntämisen nykyinen ja tuleva lainsäädäntö- ja rahoituskokonaisuus (keskeisimmät toimenpiteet 2020-2023). Merkittävimmät toimenpiteet näkyvät kuvassa tummemmalla fontilla.

Raaka-aine	Perusprosessi	Esi- & jälkikäsitely	Jatkojalostus	Markkinointi & käyttö
<ul style="list-style-type: none"> - Biojätteen kierrätystavoite 60% - Biologisen typensidonnän hyödyntäminen nurmisyötteissä - Mikromuovi - Ravinlähteiden monipuolisuus - Biojätteen ja puhdistamolietteen yhteiskäsittely, riskiperusteinen tarkastelu 	<ul style="list-style-type: none"> - Biokaasutuotannon kannattavuus - Kaasun rooli tulevaisuudessa ja ansaintamalli - Tekniikka 	<ul style="list-style-type: none"> - Haitta-aineiden ja jäämien testausta ja niiden merkittävyyden arviointi 	<ul style="list-style-type: none"> - Käytön helppouden varmistaminen - Toimijoiden innovatiivisuus - Tasalaatuisuuden varmistaminen - Jatkojalostuksen hintalappu 	<ul style="list-style-type: none"> - Hiiliviljely - Maine mm. EoW - Haitta-ainepitoisuudet - Käyttäjäkokemus (maanviljelijä) - Vähähiiliset elintarvikkeet - Kierrätyslannoitteiden viestintä ja markkinoinnin kehittäminen - Rajoitteita ja ennakkoluuloja elintarvikeketjussa, esim. viljan ostajat - Kaikki tuotteet eivät sovellu kaikkiin käyttökohteisiin - Kuluttajan hyväksyntä (huolta riskeistä, ymmärrys tuotteiden eduista) - Käyttäjien kohtaaminen - Logistiset kustannukset - Mikromuovi - Positiivinen imago (puhtaus, kestävyys) koko ketjun osalta - Ravinteiden painoarvon lisääminen keskusteluissa - Riskiperusteisen perusteisen tarkastelun edistäminen (esim puhdistamoliete) - Selkokielinen ja oikea-aikainen tiedottaminen - Vastakkainasettelu voimakas epäorgaaninen vs orgaaninen

Suosituksset

Työpajassa kerättiin lyhyen ja pitkän aikavälin suosituksia. Kaikkiaan suosituksia esitettiin 54 kappaletta.

Suosituksset vuosille 2020-2023

Työpajassa annettiin kaikkiaan 37 suositusta toteutettavaksi vuosina 2020-2023. Suosituksista 30% liittyi erilaisiin tukiratkaisuihin, 30% lainsäädännön kehittämiseen, 22% kiertotalouden edistämiseen ja loput suosituksista koskivat viestintää ja t&k-asioita. Kierrätyslannoitteiden käytön edistämässä toimii usein samat ratkaisut kuin kiertotalouden edistämässä yleisesti. Näitä ovat esimerkiksi kierrätyslannoitteiden hintakilpailukyvyyn parantaminen, valmistuksen kannattavuuden parantaminen, lainsäädännön kehittäminen kiertotalouskehityksen mukaiseksi ja yhteistyön lisääminen toimialalla.

Työpajassa annetut suositukset tukimuotojen ja rahoituksen osalta koskevat koko arvoketjua. Usea suosituksesta koskee kierrätyslannoitteiden valmistamisen kannattavuuden parantamista, missä yhteydessä esitettiin esimerkiksi tukea lannoitetuotteiden kuljetusten kustannusten kohtuullistamiseksi. Suositukset kierrätyslannoitteiden hintakilpailukyvyyn parantamiseksi koskivat lannoitehaittaveron käyttöönottoa, sekoitevelvoitteen käyttöönottoa ja orgaanisen aineen/hiilen ottamista mukaan maataloustukien joukkoon. Suosituksissa nostettiin esille myös tarve edistää jalostusarvon nostamista, missä yhteydessä tukea voitaisiin

porrastaa tuotteen jatkojalostusasteen mukaisesti. Toimet, jotka edistävät biokaasun tuotantoa, arvioitiin vauhdittavan myös kierrätyslannoitteiden markkinoiden syntymistä.

Suosituksen joukossa on useita suosituksia, jotka koskevat lainsäädännön yhtenäistämistä ja viranomaismenettelyiden sujuvoittamista. Kierrätyslannoitteiden aseman edistämiseksi esitettiin suosituksia ankaran vastuun poistamisesta lainsäädännöstä, tyyppinimistä luopumisesta, vaatimusten yhtenäistamisestä tyyppikohtaisesti tuoteryhmille, tuotehyväksynnän ja luvituksen yksinkertaistamista, sekä maataloustukien yhteydessä ravinteiden seurannan muuttamista tilakohtaiseksi (nyt lohko-kohtainen). Työpajassa nostettiin esille tarve riskiperusteiselle tarkastelulle, jolloin lainsäädännössä keskityttäisiin enemminkin lopputuotteen laatuun kuin asetettaisiin rajoituksia lannoitteissa käytettäville raaka-aineille.

Työpajassa esitettiin myös hyvin konkreettisia suosituksia. Yksi suosituksista oli kierrätyslannoitteiden ”pakkopakkaamisesta” luopuminen. ”Siilot pois”-pilotilla voitaisiin puolestaan tarkastella maatilatasolla kierrätyslannoitteisiin liittyviä moninaisia kysymyksiä eri lainsäädäntöjen soveltamisesta, rahoitusinstrumenteista, ympäristövaikutusten arvioinnista ja riskinarvioinnista (mm. ravinteiden arvottaminen ja vaikutukset syöteperusteeseen).

Viestinnän ja neuvonnan osalta suositeltiin kierrätyslannoitteiden tunnettavuuden nostamista ja imagon parantamista. Viljelijätasolle suositeltiin lisää tiedotusta kierrätys-/organisen lannoituksen eduista ja käytön tukemisesta.

Suosituksia kierrätyslannoitteiden edistämiseksi toteutettavaksi vuosina 2020-2023:

KIERTOTALOUS:

- Biokaasutuotannon markkinakentän tasapuolistaminen
- Biokaasutuotannon edistäminen: syöteperustan laajuuden varmistaminen.
- Kierrätyslannoitteiden kilpailuaseman parantaminen (minimiosa, lannoitehaitaverot, tuki)
- Ravinteiden sekoitevelvoite lannoitevalmistajille
- Maatalouden ja metsäteollisuuden sivuvirtojen kannattavampi hyödyntäminen ravinteiden kierron mahdollistajana, logististen kustannusten hallinta
- Tukipuoli: Pitää olla kannattavampaa käyttää sivutuotteita ja kierrätysvalmisteita kuin neitseellisiä
- Eri toimialojen sivutuotteiden yhteensovittaminen ja tuotteistaminen
- Lisää yhteistyötä yli toimialarajojen (hiilineutraalin ravinnekierroksen kokonaisuus)
- Yhtenäinen jäte- ja lannoitelainsäädäntö (kierrätysravinneviiteohjelma)

LAINSÄÄDÄNTÖ:

- Ravinnetuotteiden ”penkkaaminen” pitäisi kieltää/rajoittaa
- Sekä sivutuotemääritys että EoW ilmoitusmenettelyn piiriin ympäristöluvan sijaan
- Yksinkertaistetaan tuotehyväksyntä ja lupa
- Ankaran vastuun poistaminen lainsäädännöstä -> ”normaali” vastuu
- Tuotekohtaiset vaatimukset lannoitetuotteille (raaka-ainerajoituksen vähentäminen/poistaminen)
- Tuotteen ”pakkopakkaamisesta” pitäisi päästä eroon, esim. muovin käytön vähentämiseksi
- Riskiperusteinen tarkastelu, ei rajata raaka-aineita kansallisesti jatkossakaan, tarkastellaan lannoitetuotteen laatua
- Tyyppinimistä luopuminen, vaatimusten yhtenäistäminen tyyppikohtaisesti tuoteryhmille (uusia tuotteita helpompi saattaa markkinoille)
- ”Siilot pois” Pilotit: Toimialojen yhteiset CASET maatilatasolla: kokonaisuusien tukeminen (sääädäntö, rahoitus, muut), säädösten linjaannuttaminen, vaikutusten ja riskien arviointi, ravinteiden arvottaminen, ympäristövaikutusten arviointi, riskinarviointi, vaikuttavuus syöteperusteeseen.

- Ravinteiden seuranta tilakohtaiseksi (nyt lohkokohtainen)
- Lainsäädäntökehikko yhtenäisemmäksi

T&K:

- Biokaasutuottajien investointimahdollisuudet ”vettäpoistaviin” teknologioihin.
- Biokaasulaitoksilla investoinnit ”vedenpoistoon”
- Hiiliviljelyn ratkaisu (turvemaat, heinä, nurmi, metsä)

TUET:

- Raskaan kaluston merkitystä biokaasun käyttäjänä pitäisi viestiä enemmän
- Maatalousrahoituksesta kannusteita biolannoitteiden käytölle, sis. myös lannan siirtoalueiden välillä
- Jatkojalostusasteen tuen porrastaminen tuotteen konsentraation mukaan, kevyempi tuki kevyemmälle jalostukselle tai sen kuljettamiselle
- Intensiivi syötteen luovutukseen maataloilla / vastaanoton intensiivi
- Tukea jalostus ja levitystekniikan kehitykseen
- Orgaanisen aineen/hiilen lisääminen peltoon tuen piiriin (CAP)
- Ohjaava vaikutus tulee olla järkevää myös laitosnäkökulmasta (kannattavuus, kasvin valinta, kestävyysvaikutusten soveltaminen), (myös RED2:n osalta)
- Koko kierrätysketjun kustannustehokkuuden edistäminen
- Investointien tukeminen (riskin jakaminen) – ennakoitavuus tarpeen myös investoinneissa. Ravinteiden kierrätyksen tukeminen – esimerkiksi lannan saaminen prosessoinnin piiriin
- Parempi tuotteiden kohdentaminen alueellisesti ja lannoitetuotteiden kuljetusten kustannusten kohtuullistaminen

VIESTINTÄ, NEUVONTA, MARKKINOINTI:

- Viljelijöille lisää tietotusta biolannoituksen eduista
- Kierrätyslannoitteiden tunnettavuuden nosto
- Kierrätyslannoitteiden imagon parantaminen

Suosituksukset vuosille 2024-2030

Pitkän aikavälin suosituksia annettiin kaikkiaan 17 kappaletta, joista 8 koski lainsäädäntöä, 7 politiikkaa ja 2 viestintää. Lainsäädäntöä koskevissa suosituksissa peräänkuulutetaan toimivaa, ennakoitavissa olevaa ja yhtenäistä lainsäädäntöä. Lainsäädännön suosituksista usea liittyi turvallisen kiertotalouden edistämiseen ja mahdollistamiseen.

Muutamassa suosituksessa esitettiin, että Suomi sitoutuisi määrätietoisesti ja pitkäkestoisesti kierrätysravinteiden käytön edistämiseen esimerkiksi asettamalla kierrätyslannoitteille käyttötavoitteita. Kierrätyslannoitteiden asemaa voitaisiin edistää myös yhtenäisemmällä politiikalla; esimerkiksi varmistamalla, että ravinnekierto on osa uudistuvaa ilmasto- ja energiapolitiikkaa.

Viestinnälliset suositukset liittyivät kierrätyslannoitteiden vastuullisuusimagon kehittämiseen ja ylipäättänsä kierrätyslannoitteiden eduista ja hyödyistä kertomiseen.

Suosituksia kierrätyslannoitteiden edistämiseksi toteutettavaksi vuosina 2024-2030:

- Joustavammat säädökset
- Yhtenäisempi ja selkeämpi lainsäädäntö – ennakoitavuus

- Lainsäädännön jatkuvuus
- Kemiallisten lannoitteiden haittaveron käyttöönotto, kun kierrätyslannoitteiden riittävä saatavuus on varmistettu
- Asiallista riskinarviointia
- EoW: selkeät perustellut ratkaisut
- Puhdistamoliete hyväksytyksi markkinoilla, todentaminen
- Haitta-aineiden kertymisen seuranta
- Tavanomaisten ja luomutuotteiden rinnalle 3. tuotekategoria: kierrätyslannoitteilla tuotetut tuotteet vrt. vaateollisuus (kierrätys, eettisyys, ekologisuus, ilmastoystävällisyys)
- Kuluttajan valaistuminen kierrätyslannoitteista
- Ravinnekierto tulisi saada osaksi uudistuvaa ilmasto- ja energiapolitiikkaa
- Hiilitalousasiat huomioidaan
- Suomen sitoutuminen kestävien lannoitetuotteiden käytön lisääminen lainsäädännöllä/tuilla
- Kierrätysravinteiden käyttötavoitteet (→ velvoitteet)
- Jalostettujen kierrätysravinteiden maanlaajuisen saatavuuden varmistaminen
- Aloitetaan keskustelu 2030 jälkeisestä ajasta ajoissa (10 vuotta on lyhyt aika)
- Poliittika-alojen yhtenäistäminen, keskinäinen keskustelu

Lisätietoa

Taustatietoa työpajasta: Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Vesilaitosyhdistys, Elintarviketeollisuusliitto ry, ProAgria Keskusten Liitto ry ja Metsäteollisuus ry selvittävät orgaanisten jätteiden, lietteiden ja sivutuotteiden hyödyntämistä koskevan lainsäädännön nykytilaa sekä uudistuvan lainsäädännön mukanaan tuomia muutoksia yhteisessä hankkeessaan toukokuu-syyskuu 2020 välillä. Hanke koostuu konsulttiselvityksestä ja työpajasta, joiden pohjalta luonnostellaan hankkeen loppuraportti. Konsulttiselvityksen toteuttaa Winto Better World Oy. Hanke on saanut rahoitusta Vesihuoltolaitosten kehittämisrahastolta. Hankkeen pääkoordinaattorina toimii Suomen Biokierto ja Biokaasu ry. Mukana hankkeessa ovat myös VVY, Metsäteollisuus ry, Elintarviketeollisuus ry ja ProAgria, jotka ovat SBB:n ohella hankkeen ohjausryhmässä.

Lisätietoa hankkeen koordinaattorilta: Anna Virolainen-Hynnä, anna.virolainen-hynna@biokierto.fi, 0400-987805